

Point of no return, Zandeken

COLLECTIE

Zand Erover!?

INVENTARISNUMMER

CEVD_058

BESCHRIJVING

Exit Zandeken

Maandag 4 augustus 2008. De laatste dag dat men dit stukje ex-Kluizen nog kon bezichtigen. Ik dwaal er tussen de leegstaande woningen, elk met hun persoonlijke geschiedenis. Alle huizen liggen er verlaten bij, op één na, waar een vorige bewoner nog wat van zijn spullen komt ophalen. Er is geen verkeer, buiten af en toe het passeren van een vrachtwagen of tractor, beladen met, hoe kan het anders, ZAND.

Ik neem foto's van alle woningen die er nog staan, heb een kort gesprek met de mannen die het water en de elektriciteit komen afsluiten. Voor het water hebben ze 15 minuten per woning nodig, zegt Jan Goens. De broers Lambrechts klimmen in de masten om daarboven de elektriciteit af te koppelen. De mannen doen hun job, zich niet helemaal bewust van de tragiek die dit afscheid meebrengt, want dit "afsnijden" van de nutsvoorzieningen betekent een definitief afscheid.

Als ex-Kluzenaar en wonend in Ertvelde ben ik zeer begaan met ons plaatselijk verleden, verzamel ik alle mogelijke foto's en teksten uit de omgeving. Hier had ik ook familie wonen, mijn moeder is op de Avrije 103 jaar geleden geboren, mijn oom woonde in de Hoogstraat.

Buitenstaanders hadden het over het Zandeken dat verdwijnt, voor ons was dat meer: wij spraken vroeger van 't Zandeken, 't Ultjen, 't Avrijken, Pachtgoed ..., aparte mini-entiteiten.

Het Zandeken telde ooit 9 café's, had een eigen voetbalploeg die jaarlijks een derby tegen Kluizen speelde en altijd won!

Zandekenkermis begin juli duurde 5 dagen, onder meer Willy Sommers en Jo Vally hebben er dan opgetreden. In 2005 was er de laatste kermis, begin van het einde.

Vandaag 4 augustus 2008 resten er alleen nog een paar straten met 35 huizen, en ook hun dagen zijn geteld. Hier woonden families met mensen die alles hebben moeten achterlaten. De voormalige bewoners van die hechte gemeenschap zijn nu verspreid, zij kregen een nieuw huis, maar wordt dat voor hen ook een thuis zoals hier?

De desolate sfeer die er vandaag heerst, samen met de herinneringen, geven me een triestig en wrang gevoel. Was het liquideren van het Zandeken wel echt noodzakelijk? Deze wijk onderging hetzelfde lot als andere gebieden die moesten verdwijnen, zoals in 1967 Sint-Kruis-Winkel, nu ook Callemansputte en wat verder Doel. Wellicht zal in de toekomst ook het idyllische Schipdonkkanaal in zijn huidige vorm teloorgaan. Vlaanderen gaat letterlijk plat voor de industrie, is dit de vooruitgang?

De dag daarop, 5 augustus 2008 werd de Hoogstraat afgesloten, een symbolisch vaarwel. Reeds twee dagen later begon men aan de sloop van de laatste huizen, het kon niet snel genoeg gaan! Voor ons blijven alleen de herinneringen...

Tekst van Gerard Bauwens

OBJECTTYPE

foto

PLAATSEN

Zandeken

DATERING

2006

TREFWOORD

Zandeken, Kluizen, Kluizendok

VERWERVING

Evy Menschaert, bruikleen